

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

Organisatieonderdeel	Financiën en Administratie
Contactpersoon	J. Graafland, S. Keijzer
Telefoonnummer	0900 1852
Uw brief	15 september 2016
Ons kenmerk	X2016.28272
Bijlage(n)	Geen
Onderwerp	Uitkomsten en toelichting zorgvuldigheidsonderzoeken

Verzenddatum:

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Op 6 juli 2016 heeft uw raad ingestemd met de beginselverklaring, waarmee de eerste formele stap is gezet in het fusieproces tussen Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude. De colleges hebben daarmee opdracht gekregen om de noodzakelijke voorbereidingen voor de herindeling met Haarlemmerliede en Spaarnwoude te treffen. In de afgelopen maanden is in dit kader een projectorganisatie opgetuigd, een bestuurlijk convenant uitgewerkt en een zorgvuldigheidsonderzoek uitgevoerd. Het zorgvuldigheidsonderzoek is het resultaat van de toezegging die wij op 6 juli 2016 aan uw raad hebben gedaan om in de zomermaanden nader onderzoek te doen naar de financiële uitgangspositie van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Via deze brief willen we u een korte toelichting geven op de bevindingen. Wij vragen om uw begrip voor de korte termijn die tussen het verzenden van deze brief en het in de raad bespreken van het bestuurlijk convenant op 6 oktober aanstaande zit. Wij zullen u nader informeren over de uitkomsten van het zorgvuldigheidsonderzoek tijdens een informatieve bijeenkomst op 22 september aanstaande van 19.00-20.30 uur in de Heijezaal, waarbij de bestuurders en raadsleden van Haarlemmerliede en Spaarnwoude ook aanwezig zullen zijn. Technische vragen kunnen tijdens maar zeker ook na de informatieve bijeenkomst worden gesteld.

In het eerste en tweede kwartaal 2016 zijn inschattingen van de financiële gevolgen van een eventuele fusie van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de gemeente Haarlemmermeer met u gedeeld. Op basis van de informatie die door Haarlemmerliede en Spaarnwoude is verstrekt was er een globaal beeld van de financiële positie van die gemeente. De conclusie van deze eerste inventarisatie was dat er bij een fusie een relatief gering negatief financieel effect zal zijn op de begroting van de nieuwe gemeente. Gezien dit beperkte negatief financieel effect zouden de kosten voor inwoners van Haarlemmermeer niet toenemen met de overgang naar de nieuwe gemeente.

Het college heeft naar aanleiding van deze inventarisatie toegezegd dat er in de zomermaanden een nader onderzoek uitgevoerd zou worden, gericht op het verkrijgen van een nauwkeuriger inzicht in de financiële positie van Haarlemmerliede en Spaarnwoude en daarmee inzicht in de financiële consequenties en eventuele risico's van een fusie. Naar aanleiding van de opmerkingen en vragen die tijdens de raadssessie van 16 juni 2016 en de raadsvergadering van 6 juli 2016 zijn gesteld, is door het college een opdracht geformuleerd voor de onderzoeksbureaus BDO en Haute Equipe.

BDO is gevraagd om een breed financieel onderzoek uit te voeren. BDO heeft uitvoerige ervaring met dergelijke onderzoeken in de publieke sector en bij gemeenten in het bijzonder. Een zwaarwegend argument was dat BDO de enige grote accountant is die op geen enkele wijze aan één van beide gemeenten betrokken was door bijvoorbeeld eerdere opdrachten aangaande beleidskwesties of bij de jaarstukken. Met deze keuze is de onafhankelijkheid maximaal gewaarborgd. BDO heeft zich onder meer op de volgende onderzoeksvragen gericht:

- Het analyseren van de belangrijkste risico's en de financiële positie. Het doel hierbij is mogelijke (financiële) verrassingen te voorkomen;
- De te kwantificeren voordelen bij de fusie en de belangrijkste (slaag)factoren voor een succesvolle fusie inzichtelijk te maken;
- De verschillen in onderhouds- en investeringsprogramma's inzichtelijk te maken.

Er is specifiek onderzoek verricht op het gebied van ICT. Daarbij is gebruik gemaakt van de expertise van Haute Equipe, aangezien BDO geen specifieke expertise bezit op het gebied van ICT. In het onderzoek van Haute Equipe is naast de algemene onderzoeksvragen maar dan specifiek gericht op ICT, de volgende vraag toegevoegd:

- Integratie systemen, inzicht in noodzakelijke investeringen en kosten van integratie.

Bevindingen zorgvuldigheidsonderzoek

Voornaamste conclusie is dat de zorgvuldigheidsonderzoeken het eerder met u gedeelde beeld alleen maar hebben bevestigd. Er zijn – ondanks gedegen onderzoek – geen nieuwe risico's aangetroffen. Wel zijn bestaande inzichten extern gevalideerd, op onderdelen verdiept en is een nog beter beeld ontstaan van onze fusiepartner.

Hieronder worden de belangrijkste conclusies uit de zorgvuldigheidsonderzoeken opgesomd.

Belangrijkste conclusies zorgvuldigheidsonderzoeken gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Uit het rapport van BDO blijkt het volgende:

- Bevestigd wordt dat de begroting van Haarlemmerliede en Spaarnwoude 12 miljoen in 2019 bedraagt, 3% van de begroting van Haarlemmermeer.
- Ultimo 2015 bedroeg de benodigde weerstandcapaciteit van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude € 5,2 miljoen. De aanwezige weerstandcapaciteit bedroeg € 6,5 miljoen. Hierbij is geen rekening gehouden met de stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit.
- Bevestigd wordt dat een eventuele fusie niet kostenneutraal is. Haarlemmerliede en Spaarnwoude kent een negatief meerjarenbeeld van structureel ca. € 0,5 miljoen. Dit wordt de komende jaren gedekt uit een incidentele dekking, te weten de verwachte inkomsten uit een grondexploitatie. Voor 2019 en 2020 zou dit evt. opgevangen kunnen worden vanuit de algemene dekkingsreserve van de nieuwe gemeente, conform de Kadernota 2017 van Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Vanaf 2021 is dit geen mogelijkheid vanuit het uitgangspunt 'structurele dekking voor structurele lasten'.

- Bevestigd wordt dat er (nog) niet gedekte investeringen zijn: Hartje Spaarndam, brede school en inrichting N200, voor in totaal € 18,4 miljoen. Met dit maximale bedrag aan niet-gedekte investeringen (en daarmee ongedekte kapitaallasten) is voorzichtigheidshalve reeds rekening gehouden in het bovenstaande negatieve meerjarenbeeld (€ 0,5 miljoen negatief).
- In de eerdere verzonden informatie was reeds opgenomen dat er een mogelijk risico is met betrekking tot het onderhoud van de wegen. Dit risico is in het zorgvuldigheidsonderzoek gekwantificeerd. Het meerjarenonderhoudplan wegen laat een tekort zien van € 1,9 - € 3,4 miljoen. Er zijn dus onvoldoende middelen om het onderhoud uit voeren dat minimaal noodzakelijk geacht worden door het externe adviesbureau.
Binnen de systematiek zoals wij die kennen in de onderhoudsplannen van de fysieke buitenruimte, zal in 2017 gewerkt worden aan het programma voor de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) vanaf 2018. Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude wordt uitgenodigd betrokken te zijn bij dit proces. Daarbij wordt gestreefd naar optimale beleidsintegratie, al voor de fusiedatum. Vanaf 2019 zal voor de nieuwe gemeente tot een nieuwe integrale prioriteitsstelling gekomen moeten worden bij de vaststelling van de gezamenlijke programmabegroting 2019.
- De overige risico's zijn beperkt en in lijn met wat eerder gerapporteerd is. Met betrekking tot fiscaliteit wordt opgemerkt dat gemeente Haarlemmermeer veel kennis bezit op het gebied van VpB en BTW.

Uit het rapport van Haute Equipe omtrent de ICT blijkt het volgende:

- Alle systemen (overeenkomsten en verschillen) zijn in beeld gebracht
- Na opzegging van de overeenkomsten met samenwerkingsverbanden en providers kunnen deze partijen pas inzicht in de kosten geven. Deze onbekende kosten zullen onderdeel vormen van de migratie.
- De kosten na migratie van de ICT systemen zullen naar verwachting maximaal evenredig toe met aantal gebruikers of gegevens. Bijvoorbeeld leidt migratie van inwoners tot een kostenstijging van 4% (ruim 5,5 duizend inwoners op ruim 144 duizend). Er is dus geen verwachting dat ICT-kosten meer dan evenredig zullen stijgen

Conclusies

Op basis van de zorgvuldigheidsonderzoeken kan gesteld worden dat de conclusies over de fusie die wij eerder hebben getrokken, nu extern gevalideerd zijn en waar mogelijk nader uitgewerkt zijn. Voor de volledigheid worden deze hieronder nogmaals gedeeld en waar mogelijk aangevuld.

De onderzoeken bevestigen dat er een relatief gering negatief financieel effect zal zijn op de begroting van de nieuwe gemeente. Gezien dit beperkte negatief financieel effect zullen de kosten voor inwoners van Haarlemmermeer niet toenemen met de overgang naar de nieuwe gemeente.

Per saldo zullen de volgende effecten optreden bij de fusie:

1. een gering nadeel in de meerjarenbegroting dat kan worden opgevangen binnen de begroting doordat in de nieuwe gemeente efficiënter wordt gewerkt dan in de gemeenten afzonderlijk en door inverdieneffecten;
2. het weerstandsvermogen in de nieuwe gemeente is uitstekend;
3. de bijdrage aan het recreatieschap is voor de gefuseerde gemeente gelijk aan de optelsom van de bijdrages van de twee afzonderlijke gemeenten en heeft dus nagenoeg geen effect op de begroting
4. de fusie zal geen effect hebben op de belastingdruk voor de huishoudens, ondernemers en maatschappelijke instellingen van Haarlemmermeer. De bij de riool-en afvalstoffenheffing

geconstateerde verschillen in tarieven worden gecompenseerd door het voor Haarlemmermeer vastgestelde beleid te volgen;

5. de frictie-uitkering is taakstellend voor de hoogte van de frictie-kosten
6. Voor wat betreft het wegenonderhoud zal conform de systematiek van Haarlemmermeer, de nieuwe gemeente op basis van nieuwe beheerplannen een besluit moeten nemen over de inzet van middelen voor Vernieuwing openbare ruimte (VOR). Op basis van het onderzoek wordt een tekort verwacht van € 1,9 – € 3,4 mln. voor noodzakelijk onderhoud van de wegen.
7. Er zijn geen nieuwe, anders dan de reeds in de eerdere fase bekende, risico's aangetroffen bij de zorgvuldigheidsonderzoeken.

De conclusies van het zorgvuldigheidsonderzoek zullen tijdens de informatieve bijeenkomst op 22 september 2016 nader worden toegelicht.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Carel Brugman

drs. Theo Weterings

cc.

Verzendlijst t.b.v. FM/DRM

Steller : Nick Rompa
Telefoon : 0900 1852
Geadresseerde : De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer
Uw brief : 30 juni 2016
Bijlage(n) :
Onderwerp :
Kenmerk :

Afschriften aan:

- Archief FM/DRM
- Nick.rompa@haarlemmermeer.nl
- planningcontrol@haarlemmermeer.nl

Evt. opmerkingen m.b.t. verzending van brief en/of afschriften: